

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
ДИСЦИПЛІНИ**

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

(зіставна лексикологія англійської та української мов)

для студентів ОКР «Бакалавр»
напряму підготовки 6.020303 Філологія (Переклад)

Черкаси 2015

УДК 811:111:81 – 115 (075.8)

ББК 81.002.1

P49

Рибалка Н.С. Навчально-методичний комплекс дисципліни Зіставне мовознавство (зіставна лексикологія англійської та української мов) для студентів ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.020303 Філологія (Переклад). Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2015. – 42 с.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки вищої школи та освітнього менеджменту Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, професор *Данилюк С.С.*

Доктор філологічних наук, завідувач кафедри перекладу Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, професор *Мізін К.І.*

Навчально-методичний посібник включає теми теоретичних та практичних занять зі списком рекомендованої літератури до кожного з них. Запропоновано детальні рекомендації щодо оцінювання роботи студентів на практичних заняттях, визначено параметри оцінювання творчих та практичних завдань, окреслено систему поточного та підсумкового контролю. У посібнику наведено зразки модульних контрольних робіт, запропоновано матеріали для зіставного аналізу лексичних систем порівнюваних мов. Список питань для самоконтролю, а також методрекомендації для самостійної роботи студентів, списки літератури полегшують пошук необхідних довідкових даних й покликані забезпечити глибоке самостійне вивчення курсу порівняльної лексикології англійської та української мов..

Навчально-методичний комплекс дисципліни буде корисним для студентів та викладачів спеціальності «Переклад» вищих навчальних закладів, а також його можуть використовувати студенти та викладачі інших філологічних спеціальностей та вчителі шкіл з поглибленим вивченням англійської мови.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 7 від «12» березня 2015 р.)*

© ЧНУ ім. Б.
Хмельницького, 2015
© Н.С. Рибалка

Структура програми навчальної дисципліни

«Зіставне мовознавство (зіставна лексикологія англійської та української мов)»

Курс:	Напря́м, спеці́альність, осві́тньо-квалі́фікаційний ріве́нь	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів ECTS: 3</p> <p>Змістових модулів: 2</p> <p>Загальна кількість годин: 108</p> <p>Тижневих годин: 2</p>	<p>Шифр та назва галузі знань: 0203 Гуманітарні науки</p> <p>Шифр та назва спеціальності: 6.020303 Переклад</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр</p>	<p>Обов'язковий</p> <p>Рік підготовки: 4</p> <p>Семестр: 7</p> <p>Лекції (теоретична підготовка): 22 год.</p> <p>Практичні заняття: 22 год.</p> <p>Самостійна робота: 64 год.</p> <p>Вид підсумкового контролю: екзамен</p>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс «Зіставна лексикологія англійської та української мов» викладається на кафедрі теорії та практики перекладу для студентів, що навчаються за спеціальністю «Переклад».

Програма курсу «Зіставна лексикологія англійської та української мов» складена відповідно до навчального плану й передбачає висвітлення проблем лексикології з урахуванням найновіших досягнень сучасного мовознавства.

Специфіка курсу полягає в його орієнтованості на висвітлення питань дослідження лексичного складу англійської та української мов з точки зору перекладацької діяльності.

Мета курсу: Викладання порівняльної лексикології англійської та української мов має на меті надати студентам основні положення про лексичну систему англійської мови у порівнянні з українською для формування наукового підходу до мов та її вивчення. Фахівець англійської мови повинен не тільки вільно володіти мовленням згідно комунікативно-практичних завдань навчання іноземній мові та перекладати українською мовою, але й глибоко і вірно з мовознавчої точки зору розуміти її лексичний устрій. Під час встановлення національно-специфічних елементів у мовному матеріалі, що порівнюється, зіставний аналіз допомагає вирішенню завдань сучасної лінгвістики, яка вивчає етнокультурний аспект лексичних одиниць мови.

Завдання курсу:

Теоретичні –

- ознайомити студентів з категоріальним апаратом та ввести в курс основних понять дисципліни;
- розширити знання студентів про основні напрями досліджень в галузі лексикологічних студій;
- ознайомити студентів з основними методами вивчення та аналізу лексичної системи;
- навчити студентів розпізнавати аломорфні та ізоморфні риси у лексичних системах англійської та української мов.

Практичні –

- домогтися від студентів вміння виявляти спільні та відмінні явища лексичних систем англійської та української мов у зіставленні на семасіологічному зрізі;
- сприяти розвитку у студентів вмінь та навичок користування різними видами словників;

- засобами феномена негомогенності і неконгруентності семантичного обсягу лексичних одиниць у зіставлюваних мовах виявляти можливі труднощі при перекладі та вчити студентів пошуку адекватних засобів перекладу.

Перелік знань та умінь студентів.

У результаті вивчення курсу студенти повинні продемонструвати такі знання:

- галузі лексикологічних досліджень, провідних вітчизняних і зарубіжних вчених у них;
- етимологічний склад англійської та української мов, поняття, що складають спільнослов'янський та спільногерманський лексичні пласти;
- сучасні джерела поповнення словникового складу української та англійської мов;
- спільні та відмінні риси морфемної будови англійського та українського слова;
- продуктивні та непродуктивні способи словотворення в англійській та українській мовах;
- сучасні словотворчі процеси та тенденції у зіставлюваних мовах;
- основні концепції щодо визначення поняття слова, значення слова, типів значень, характеру сполучуваності лексичних одиниць;
- принципи будови семантично-функціональних полів та групування слів у семантичні, тематичні класи; характер відношень між елементами/конституентами;
- знати образний ресурс мови: епітети, гіпербола, мейозис, літота.

У результаті вивчення курсу студенти повинні вміти:

- застосовувати методи семного, трансформаційного, субституційного, конституентного аналізів до досліджуваних лексичних явищ;
- визначити походження слова;
- зробити морфемний аналіз слова, віднайти вільні чи зв'язані морфеми;
- проаналізувати характер деривації, визначити тип словотвору лексеми і її перекладного еквівалента;
- розпізнавати частиномовну приналежність афіксів;
- визначати семантичні процеси у слові;
- визначати характер мотивації значення;
- розпізнавати денотативні / конотативні значення слова;
- визначати характер сполучуваності, виявляти вільні словосполучення та сталі вирази;
- визначати класи фразеологічних одиниць;
- добирати ідеографічні та стилістичні синоніми; семантичні, дериваційні антоніми; доповнювати системи гіпонімами, гіперонімами;

- застосовувати метод семного аналізу для виявлення рівня семантичного обсягу лексичної одиниці у мові оригіналу та у мові перекладу;
- визначати, до якого функціонального пласту належить лексична одиниця;
- розпізнавати архаїзми, історизми, неологізми у порівнюваних мовах;
- відрізнати полісемне слово від омоніма, пароніма; робити правильний переклад паронімів з англійської мови на українську та навпаки;
- визначати характер перенесення значень у лексичних одиницях: метафора, метонімія;
- доречно застосовувати образний ресурс мови при перекладі.

Міждисциплінарні зв'язки

Курс порівняльної лексикології англійської та української мов має щільний зв'язок зі такими дисциплінами перекладознавчого циклу як: теорія та практика перекладу, аспектний переклад, історія мови, лінгвокраїнознавство, контрастивна граматики, типологія, практичний курс англійської мови.

Самостійна робота студентів передбачає:

- попередню підготовку до практичних занять;
- розв'язання ситуаційних задач, виконання завдань і вправ у позааудиторний час;
- підготовку до обговорення окремих питань;
- підготовку доповідей та рефератів;
- самостійне вивчення окремих питань у межах курсу;
- огляд рекомендованої літератури.

Система контролю складається з поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль здійснюється у формі усного фронтального опитування у процесі бесіди, дискусії на семінарських заняттях та виконання практичних робіт, а також доповіді та написання рефератів; підсумковим контролем є складання екзамену.

Підсумкова контрольна робота виконується на заключному етапі і передбачає визначення рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу та набутих практичних навичок.

Екзамен з курсу «Зіставна лексикологія англійської та української мов» передбачає відповіді на два теоретичні питання та виконання практичного завдання. **Мета екзамену** – перевірити рівень знань з дисципліни, вміння визначити лексичні особливості тексту, прокоментувати їх та аргументовано обрати засоби їх відтворення в перекладі, пояснити стратегію перекладацького рішення з урахуванням відмінного та подібного у лексичних системах порівнюваних мов.

Блок 1

Оцінювання знань

Перевірка підготовленості студентів з навчальної дисципліни передбачає виявлення 1) рівня теоретичних знань; 2) ступеня оволодіння уміннями зіставного аналізу.

Знання оцінюються за такими критеріями: 1) відповідність змісту відповіді темі; 2) повнота розкриття теми; 3) фактична точність, точність вживання термінів; 4) обізнаність у літературі з предмету; 5) вміння сформулювати свою точку зору на проблему, що розглядається; 6) послідовність викладу; 7) правильність і обґрунтованість аналізу мовних явищ.

ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

Оцінка – 4 балів за усну відповідь на практичному занятті ставиться, якщо студент достатньо повно, правильно і послідовно розкрив тему, виявив обізнаність у літературі з предмету, переконливо виклав свою точку зору на проблему, що розглядається, проілюстрував власними прикладами.

Оцінка – 3 бали виставляється за повну, в цілому вірну, проілюстровану і послідовну усну відповідь, в якій може бути допущено не більше однієї неточності фактичного характеру, однієї погрішності в терміновживанні і не більше одного порушення послідовності викладу.

Оцінка – у 2 бали оцінюється доречне доповнення до основної відповіді з теми. / Оцінюється усна відповідь, у якій викладено основні положення теми, що розглядається (не менше 50% матеріалу). Допускається не більше двох погрішностей фактичного характеру, не більше двох неточностей терміновживання. Не більше двох порушень послідовності викладу.

Оцінка – 1 бал оцінюється невелике доречне доповнення до основної відповіді. / Виставляється за усну відповідь, якщо тема розкрита менш ніж на 50%, допущено помилки фактичного характеру, більше двох помилок у терміновживанні.

Оцінка – 0 балів виставляється, якщо теоретичне завдання не виконане.

Письмове домашнє завдання оцінюється в **2 – 3 бали**. При невиконанні письмового практичного домашнього завдання знімається **1 бал**. За умови виконання письмового практичного домашнього завдання із запізненням виставляється не більше **1 бала**.

Проект, доповідь, творче завдання та / або реферат оцінюються відповідно до поставленої мети та окреслених завдань з урахуванням презентації результатів.

ОЦІНЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з дисципліни виконується на заключному етапі і передбачає визначення рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу та набутих практичних навичок. Таким чином, контрольна робота включає теоретичне питання і практичне завдання. Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання контрольної роботи аналогічні усній відповіді на практичному занятті. Слід враховувати, що

5 балів виставляється за завдання, виконане цілком і правильно;

4 бали виставляється при виконанні завдання не менш ніж на 75%, при цьому може бути допущено 1-2 неточності;

3 бали виставляється, якщо завдання виконане не менш ніж на 50%, при цьому допущено 3-4 неточності;

2 бали може бути виставлено, якщо завдання виконане менше ніж наполовину і при цьому допущено погрішностей більше, ніж для відмітки «задовільно»;

0 балів виставляється, якщо завдання не виконане.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Екзаменаційний білет складається із трьох завдань: двох теоретичних питань та одного практичного завдання у тестовій формі. Сукупна максимальна оцінка екзаменаційної відповіді складає **50 балів**.

ОЦІНЮВАННЯ УСНОЇ ВІДПОВІДІ НА ІСПИТІ

Максимальна сукупна оцінка за відповідь на теоретичні питання складає 26 балів. Теоретичне питання оцінюється за такими критеріями:

12 – 13 балів за усну відповідь, якщо студент достатньо повно, правильно і послідовно розкрив тему, виявив обізнаність у літературі з предмету, переконливо виклав свою точку зору на проблему, що розглядається, проілюстрував власними прикладами.

10 – 11 балів виставляється за повну, в цілому вірну, проілюстровану і послідовну відповідь, в якій може бути допущено не більше однієї неточності фактичного характеру, однієї погрішності в терміновживанні і не більше одного порушення послідовності викладу.

У 7 – 9 балів оцінюється відповідь, у якій викладено основні положення теми, що розглядається (не менше 50% матеріалу). Допускається не більше двох погрішностей фактичного характеру, не

більше двох неточностей терміновживання. Не більше двох порушень послідовності викладу.

4 – 6 балів виставляється, якщо тема розкрита менш ніж на 50%, допущено помилки фактичного характеру, більше двох помилок у терміновживанні.

1 – 3 бали виставляються, якщо питання не розкриті, але студент здійснив спробу відповісти на питання.

0 виставляється, якщо теоретичне завдання не виконане.

ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНОГО (ТЕСТОВОГО) ЗАВДАННЯ НА ІСПИТІ

Максимальна оцінка – **24 бали**. Виставляється залежно від кількості питань у тестовому завданні, на які студент дав правильні відповіді.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ННІ іноземних мов

Напрямок підготовки: 6.020303 Переклад

Навчальна дисципліна: Зіставна лексикологія англійської та української мов (4 курс, V семестр)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри ТПП, професор

_____ О.О.Селіванова

« ____ » серпня 2014 р.

Екзаменаційний білет № 1

1. Лексикологія як наука. Галузі лексикології.
2. Особливості деривації в українській та англійській мовах.
3. Виконайте практичне завдання.

Затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу (протокол № 1 від 29 серпня 2014 р.)

Укладач _____
(підпис)

Блок 2

Зміст дисципліни

ТЕМИ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗІСТАВНОЇ ЛЕКСИКОЛОГІЇ. СЛОВОТВІР.

Тема 1.1. Основні поняття порівняльної лексикології

Лексикологія як наука. Галузі лексикології. Порівняльна лексикологія – предмет і завдання. Структурні методи дослідження лексики. Слово, його структура та мотивація.

Тема 1.2. Словотвір у зіставному аспекті

Основні терміни й поняття словотвору. Дери́вація в українській та англійській мовах.

Зворотний словотвір. Основні моделі конверсійного словотвору. Синтаксичний словотвір. Складні слова. Скорочення. Акроніми. Оказіоналізми. Інші словотвірні моделі.

Змістовий модуль 2. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ МОВИ У ЗІСТАВНОМУ АСПЕКТІ. СЕМАНТИКА СЛОВА.

Тема 2.1. Семантика слова.

Слово і його значення. Типи значень. Семасіологічний аспект вивчення лексичного складу порівнюваних мов. Ономасіологічний аспект вивчення лексичного складу порівнюваних мов. Семантичні класи слів в англійській та українській мовах.

Тема 2.2. Стратифікація та диференціація словникового складу англійської та української мов

Основні принципи стратифікації словникового фонду. Стратифікація словникового складу мови за хронологічним критерієм. Стратифікація словникового складу мови за функціональним критерієм. Територіальна диференціація словникового складу мови. Стандарти та діалекти.

Тема 2.3. Фразеологія у зіставному аспекті.

Вільні і сталі словосполучення. Фразеологізми: типологія. Стійкість і варіативність фразеологізмів.

Тема 2.4. Етимологія у зіставному аспекті.

Основні терміни й поняття. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської та української мов. Інтернаціоналізми. Хибні друзі перекладача.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Для розвитку у студентів навичок самостійної роботи курс порівняльної лексикології будується таким чином, що деякі розділи програми студенти вивчають самостійно з використанням рекомендованої літератури.

Самостійна робота передбачає:

- попередню підготовку до практичних занять;
- розв'язання ситуаційних задач, виконання завдань і вправ у позааудиторний час;
- підготовку до обговорення окремих питань;
- підготовку доповідей та рефератів англійською та українською мовою;
- самостійне вивчення окремих питань тем курсу;
- огляд рекомендованої літератури українською та англійською мовами.

На самостійне вивчення винесено такі питання:

1. Методи дослідження словникового складу мови.
2. Організація лексичного складу мови. Лексикографія. Типи словників.
3. Термінологічна лексика та її риси.
4. Традиційне й новітнє у вивченні мотивації слова. Когнітивно-ономасіологічний аспект.
5. Омонімія. Класифікація омонімів.

Список рекомендованої літератури

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.88–103
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Лейчик В.М. Терминология и терминосистема / В.М. Лейчик // Научно-техническая терминология. — 2000. — Вып. 2. — С. 54— 6.
4. Лейчик В.М. Терминоведение: Предмет, методы, структура. Изд. 2-е, испр. и доп. / В.М. Лейчик. — М. : КомКнига, 2006. — 256 с.
5. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
6. Сложеникина Ю.В. Терминологическая лексика в общеязыковой системе: Спецкурс по русскому языку / Ю.В. Сложеникина. — Самара : Изд-во СамГПУ, 2003. — 159 с.
7. Суперанская А.В. Общая терминология: Вопросы теории / А.В. Суперанская, Н.В. Подольская, Н.В. Васильева. — М. : Наука, 1989. — 246 с.
8. Суперанская А.В. Терминология и номенклатура / А.В. Суперанская // Проблематика определения терминов в словарях разных типов. — Ленинград. : Наука, 1976. — С. 73—83.
9. *Aitchison, J. Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987).* – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.
10. *Aitchison, J. The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures.* – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.
11. *Dik, S. C. Functional Grammar.* – Dordrecht: Foris Publications, 1997.
12. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar.* London: Edward Arnold, 1994.
13. *Harris, Z.S. Methods in Structural Linguistics.* – London, 2003.
14. *Korunets, I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.*- Вінниця, 2003
15. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By.* - Chicago: University of Chicago Press, 1980
16. *Romelhart, D. E. Some Problems with the Notion of Literal Meanings.* – In Ortony, A, 1993
17. *Sweetser, Eve. From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure.* – Cambridge: Cambridge U. P., 1990
18. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
19. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By.* - Chicago: University of Chicago Press, 1980
20. *Dirvin, R. Verspoor, M Cognitive Exploration of Language and Linguistics.* – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.

21. *Sapir A.* Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.
22. *Nida E.* Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.

Блок 3

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робочу програму укладено відповідно до навчального плану спеціальності 6.020303 – Переклад

Робочу програму складено на підставі навчальної програми з **ЗІСТАВНОГО МОВОЗНАВСТВА** (зіставної лексикології англійської та української мов), затвердженої кафедрою теорії та практики перекладу «22» серпня 2014 р.

Робоча програма розрахована на студентів 4 курсу денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих закладах освіти.

ТЕМАТИКА І ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

Модуль 1. Фундаментльні засади порівняльної лексикології. Словотвір

Тема 1.1. Основні поняття порівняльної лексикології (4 год.)

Логіка викладу

1. Лексикологія як наука. Галузі лексикології.
2. Порівняльна лексикологія – предмет і завдання.
3. Структурні методи дослідження лексики.
4. Слово, його структура та мотивація.

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.6–34
2. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
3. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
4. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
5. *Aitchison, J. Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.*
6. *Aitchison, J. The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.*
7. *Dik, S. C. Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.*
8. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar.* London: Edward Arnold, 1994.
9. *Harris, Z.S. Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.*
10. *Korunets, I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003*
11. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980*
12. *Romelhart, D. E. Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993*
13. *Sweetser, Eve. From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. – Cambridge: Cambridge U. P., 1990*

14. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
15. *Dirvin, R. Verspoor, M* Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.
16. *Sapir A.* Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.
17. *Nida E.* Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.

Тема 1.2. Словотвір у зіставному аспекті (4 год.)

Логіка викладу

1. Основні терміни й поняття словотвору.
2. Деривація в українській та англійській мовах.
3. Зворотний словотвір.
4. Основні моделі конверсійного словотвору.
5. Синтаксичний словотвір. Складні слова.
6. Скорочення. Акроніми.
7. Оказіоналізми. Інші словотвірні моделі.

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.35–87
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
4. Селіванова О. О. Складне слово: мовні моделі світу (основи зіставної композитології російської та української мов) / О. О. Селіванова. — Черкаси : ЦНТІ, 1996. — 297 с.
5. *Aitchison, J.* Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.
6. *Aitchison, J.* The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.
7. *Dik, S. C.* Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.
8. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar.* London: Edward Arnold, 1994.
9. *Harris, Z.S.* Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.
10. *Korunets, I.V.* Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003

11. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
12. *Romelhart, D. E.* Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993
13. *Sweetser, Eve.* From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. – Cambridge: Cambridge U. P., 1990
14. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
15. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
16. *Dirvin, R. Verspoor, M* Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.
17. *Sapir A.* Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.
18. *Nida E.* Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.

Модуль 2. Диференціація лексичного складу мови у зіставному аспекті. Семантика слова.

Тема 2.1. Семантика слова (4 год.).

Логіка викладу

1. Слово і його значення. Типи значень.
2. Семасіологічний аспект вивчення лексичного складу порівнюваних мов.
3. Ономасіологічний аспект вивчення лексичного складу порівнюваних мов.
4. Семантичні класи слів в англійській та українській мовах.

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.104 – 142
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
4. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми: Підручник. / О.О. Селіванова — Полтава : Довкілля-К, 2008. — 712 с.

5. *Aitchison, J.* Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.
6. *Aitchison, J.* The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.
7. *Dik, S. C.* Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.
8. *Halliday, Mark. A. K..* *An Introduction to Functional Grammar.* London: Edward Arnold, 1994.
9. *Harris, Z.S.* Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.
10. *Korunets, I.V.* Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003
11. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
12. *Romelhart, D. E.* Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993
13. *Sweetser, Eve.* From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. – Cambridge: Cambridge U. P., 1990
14. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
15. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
16. *Dirvin, R. Verspoor, M* Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.
17. *Sapir A.* Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.
18. *Nida E.* Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.

Тема 2.2. Стратифікація та диференціація словникового складу англійської та української мов (5 год.)

Логіка викладу

1. Основні принципи стратифікації словникового фонду.
2. Стратифікація словникового складу мови за хронологічним критерієм.
3. Стратифікація словникового складу мови за функціональним критерієм.
 - 3.1. Термінологічна лексика та її риси.
4. Територіальна диференціація словникового складу мови.
 - 4.1. Варіанти та стандарти порівнюваних мов.

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.88–103

2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Лейчик В.М. Терминология и терминосистема / В.М. Лейчик // Научно-техническая терминология. — 2000. — Вып. 2. — С. 54— 6.
4. Лейчик В.М. Терминоведение: Предмет, методы, структура. Изд. 2-е, испр. и доп. / В.М. Лейчик. — М. : КомКнига, 2006. — 256 с.
5. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
6. Сложеникина Ю.В. Терминологическая лексика в общеязыковой системе: Спецкурс по русскому языку / Ю.В. Сложеникина. — Самара : Изд-во СамГПУ, 2003. — 159 с.
7. Суперанская А.В. Общая терминология: Вопросы теории / А.В. Суперанская, Н.В. Подольская, Н.В. Васильева. — М. : Наука, 1989. — 246 с.
8. Суперанская А.В. Терминология и номенклатура / А.В. Суперанская // Проблематика определения терминов в словарях разных типов. — Ленинград. : Наука, 1976. — С. 73—83.
9. *Aitchison, J. Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987).* – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.
10. *Aitchison, J. The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures.* – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.
11. *Dik, S. C. Functional Grammar.* – Dordrecht: Foris Publications, 1997.
12. Halliday, Mark. A. К.. *An Introduction to Functional Grammar.* London: Edward Arnold, 1994.
13. *Harris, Z.S. Methods in Structural Linguistics.* – London, 2003.
14. *Korunets, I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.*- Вінниця, 2003
15. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By.* - Chicago: University of Chicago Press, 1980
16. *Romelhart, D. E. Some Problems with the Notion of Literal Meanings.* – In Ortony, A, 1993
17. *Sweetser, Eve. From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure.* – Cambridge: Cambridge U. P., 1990
18. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
19. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By.* - Chicago: University of Chicago Press, 1980
20. *Dirvin, R. Verspoor, M Cognitive Exploration of Language and Linguistics.* – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.
21. *Sapir A. Linguistics.* – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.
22. *Nida E. Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures.* – The Hague, 1975.

Тема 2.3. Фразеологія у зіставному аспекті (3 год.)

Логіка викладу

1. Вільні і сталі словосполучення.
2. Фразеологізми: типологія.
3. Стійкість і варіативність фразеологізмів.

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.143–166
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
4. Селіванова О.О. Нариси з української фразеології (психокогнітивний та етнокультурний аспекти) / О.О. Селіванова — Черкаси : Брама, 2004. — 276 с.
5. *Aitchison, J. Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.*
6. *Aitchison, J. The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.*
7. *Dik, S. C. Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.*
8. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar.* London: Edward Arnold, 1994.
9. *Harris, Z.S. Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.*
10. *Korunets, I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003*
11. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980*
12. *Romelhart, D. E. Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993*
13. *Sweetser, Eve. From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. – Cambridge: Cambridge U. P., 1990*
14. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
15. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980*
16. *Dirvin, R. Verspoor, M Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.*
17. *Sapir A. Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.*
18. *Nida E. Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.*

Тема 2.4. Етимологія у зіставному аспекті (2 год.)

Логіка викладу

1. Основні терміни й поняття.
2. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської та української мов.
3. Інтернаціоналізми. Хибні друзі перекладача.

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.143–166
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
4. *Aitchison, J.* Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.
5. *Aitchison, J.* The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.
6. *Dik, S. C.* Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.
7. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold, 1994.
8. *Harris, Z.S.* Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.
9. *Korunets, I.V.* Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003
10. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
11. *Romelhart, D. E.* Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993
12. *Sweetser, Eve.* From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. – Cambridge: Cambridge U. P., 1990
13. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
14. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
15. *Dirvin, R. Verspoor, M* Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.
16. *Sapir A.* Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.
17. *Nida E.* Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.

2.3. ТЕМАТИКА І ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

Модуль 1. Фундаментльні засади порівняльної лексикології. Словотвір

Тема 1.1. Основні поняття порівняльної лексикології (4 год.)

Теоретичні питання

1. Лексикологія як наука. Галузі лексикології.
2. Порівняльна лексикологія – предмет і завдання.
3. Структурні методи дослідження лексики.
4. Слово, його структура та мотивація.

Практичні завдання

1. Підготувати повідомлення і доповіді за теоретичними питаннями до теми.
2. Виконати вправи на С. 177 – 181 (Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008)

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.6–34
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
4. *Aitchison, J.* Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.
5. *Aitchison, J.* The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.
6. *Dik, S. C.* Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.
7. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold, 1994.
8. *Harris, Z.S.* Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.
9. *Korunets, I.V.* Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003
10. *Romelhart, D. E.* Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993

11. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
12. *Dirvin, R. Verspoor, M* Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.
13. *Sapir A.* Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.
14. *Nida E.* Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.

Тема 1.2. Словотвір (4 год.)

Теоретичні питання

1. Основні терміни й поняття словотвору.
2. Дери́вация в українській та англійській мовах.
3. Зворотний словотвір.
4. Основні моделі конверсійного словотвору.
5. Синтаксичний словотвір. Складні слова.
6. Скорочення. Акроніми.
7. Оказіоналізми. Інші словотвірні моделі.

Практичні завдання

1. Підготувати повідомлення і доповіді за теоретичними питаннями до теми.
2. Виконати вправи на С. 182 – 198 (Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008)

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.35–87
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
4. Селіванова О. О. Складне слово: мовні моделі світу (основи зіставної композитології російської та української мов) / О. О. Селіванова. — Черкаси : ЦНТІ, 1996. — 297 с.
5. *Aitchison, J.* Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.

6. *Aitchison, J.* The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.
7. *Dik, S. C.* Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.
8. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold, 1994.
9. *Harris, Z.S.* Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.
10. *Korunets, I.V.* Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003
11. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
12. *Romelhart, D. E.* Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993
13. *Sweetser, Eve.* From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. – Cambridge: Cambridge U. P., 1990
14. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
15. *Lakoff, G, Johnson, M.* Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980
16. *Dirvin, R. Verspoor, M* Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.
17. *Sapir A.* Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.
18. *Nida E.* Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.

Модуль 2. Диференціація лексичного складу мови у зіставному аспекті. Семантика слова.

Тема 2.1. Семантика слова (4 год).

Теоретичні питання

1. Слово і його значення. Типи значень.
2. Семасіологічний аспект вивчення лексичного складу порівнюваних мов.
3. Ономасіологічний аспект вивчення лексичного складу порівнюваних мов.
4. Семантичні класи слів в англійській та українській мовах.

Практичні завдання

1. Підготувати повідомлення і доповіді за теоретичними питаннями до теми.
2. Виконати індивідуальні завдання.

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.104 – 142
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
4. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми: Підручник. / О.О. Селіванова — Полтава : Довкілля-К, 2008. — 712 с.
5. *Aitchison, J. Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.*
6. *Aitchison, J. The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.*
7. *Dik, S. C. Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.*
8. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar.* London: Edward Arnold, 1994.
9. *Harris, Z.S. Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.*
10. *Korunets, I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003*
11. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980*
12. *Romelhart, D. E. Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993*
13. *Sweetser, Eve. From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. – Cambridge: Cambridge U. P., 1990*
14. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
15. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980*
16. *Dirvin, R. Verspoor, M Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.*
17. *Sapir A. Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.*
18. *Nida E. Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.*

Тема 2.2. Стратифікація та диференціація словникового складу англійської та української мов (4 год.)

Теоретичні питання

1. Основні принципи стратифікації словникового фонду.
2. Стратифікація словникового складу мови за хронологічним критерієм.
3. Стратифікація словникового складу мови за функціональним критерієм.
- 3.1. Термінологічна лексика та її риси.
4. Територіальна диференціація словникового складу мови.
- 4.1. Варіанти та стандарти порівнюваних мов. Діалекти.

Практичні завдання

1. Підготувати повідомлення і доповіді за теоретичними питаннями до теми.
2. Виконати завдання з порівняння лексики в американській англійській, британській англійській, австралійській англійській та канадській англійській.
3. Виконати пошук еквівалентів українських діалектизмів в англійській мові.
4. Виконати вправи на С. 198 – 233 (Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008)

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.88–103
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Лейчик В.М. Терминология и терминосистема / В.М. Лейчик // Научно-техническая терминология. — 2000. — Вып. 2. — С. 54— 6.
4. Лейчик В.М. Терминоведение: Предмет, методы, структура. Изд. 2-е, испр. и доп. / В.М. Лейчик. — М. : КомКнига, 2006. — 256 с.
5. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
6. Сложеникина Ю.В. Терминологическая лексика в общезыковой системе: Спецкурс по русскому языку / Ю.В. Сложеникина. — Самара : Изд-во СамГПУ, 2003. — 159 с.
7. Суперанская А.В. Общая терминология: Вопросы теории / А.В. Суперанская, Н.В. Подольская, Н.В. Васильева. — М. : Наука, 1989. — 246 с.

8. Суперанская А.В. Терминология и номенклатура / А.В. Суперанская // Проблематика определения терминов в словарях разных типов. — Ленинград. : Наука, 1976. — С. 73—83.
9. *Aitchison, J. Words in the mind: An introduction to the mental lexicon.* 3rd edition (1st edition 1987). — Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.
10. *Aitchison, J. The language web: The power and problem of words.* 1996 BBC Reith lectures. — Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.
11. *Dik, S. C. Functional Grammar.* — Dordrecht: Foris Publications, 1997.
12. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar.* London: Edward Arnold, 1994.
13. *Harris, Z.S. Methods in Structural Linguistics.* — London, 2003.
14. *Korunets, I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.* - Вінниця, 2003
15. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By.* - Chicago: University of Chicago Press, 1980
16. *Romelhart, D. E. Some Problems with the Notion of Literal Meanings.* — In Ortony, A, 1993
17. *Sweetser, Eve. From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure.* — Cambridge: Cambridge U. P., 1990
18. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. — К., 2003
19. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By.* - Chicago: University of Chicago Press, 1980
20. *Dirvin, R. Verspoor, M Cognitive Exploration of Language and Linguistics.* — Amsterdam: John Benjamins, 1998. — 271 p.
21. *Sapir A. Linguistics.* — Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.
22. *Nida E. Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures.* — The Hague, 1975.

Тема 2.3. Фразеологія у зіставному аспекті (4 год.)

Теоретичні питання

1. Вільні і сталі словосполучення.
2. Фразеологізми: типологія.
3. Стійкість і варіативність фразеологізмів.

Практичні завдання

1. Підготувати повідомлення і доповіді за теоретичними питаннями до теми.
2. Виконати індивідуальні завдання.

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.143–166
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
4. Селіванова О.О. Нариси з української фразеології (психологічний та етнокультурний аспекти) / О.О. Селіванова — Черкаси : Брама, 2004. — 276 с.
5. *Aitchison, J. Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.*
6. *Aitchison, J. The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.*
7. *Dik, S. C. Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.*
8. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold, 1994.
9. *Harris, Z.S. Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.*
10. *Korunets, I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003*
11. *Lakoff, G, Johnson,M. Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980*
12. *Romelhart, D. E. Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993*
13. *Sweetser, Eve. From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. – Cambridge: Cambridge U. P., 1990*
14. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
15. *Lakoff, G, Johnson,M. Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980*
16. *Dirvin, R. Verspoor, M Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.*
17. *Sapir A. Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.*
18. *Nida E. Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.*

Тема 2.4. Етимологія у зіставному аспекті (2 год.)

Теоретичні питання

1. Основні терміни й поняття.
2. Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської

та української мов.

Практичні завдання

1. Підготувати повідомлення і доповіді за теоретичними питаннями до теми.
2. Виконати вправи на С. 234 – 239 (Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008)

Література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – С.143–166
2. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. / О.О. Селіванова — Полтава : Дозвілля-К, 2010. — 844 с.
4. *Aitchison, J. Words in the mind: An introduction to the mental lexicon. 3rd edition (1st edition 1987). – Oxford and New York: Basil Blackwell, 2003.*
5. *Aitchison, J. The language web: The power and problem of words. 1996 BBC Reith lectures. – Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1997.*
6. *Dik, S. C. Functional Grammar. – Dordrecht: Foris Publications, 1997.*
7. Halliday, Mark. A. K.. *An Introduction to Functional Grammar. London: Edward Arnold, 1994.*
8. *Harris, Z.S. Methods in Structural Linguistics. – London, 2003.*
9. *Korunets, I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages.- Вінниця, 2003*
10. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980*
11. *Romelhart, D. E. Some Problems with the Notion of Literal Meanings. – In Ortony, A, 1993*
12. *Sweetser, Eve. From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure. – Cambridge: Cambridge U. P., 1990*
13. Каушанская ВЛ. Грамматика английского языка. – К., 2003
14. *Lakoff, G, Johnson, M. Metaphors We Live By. - Chicago: University of Chicago Press, 1980*
15. *Dirvin, R. Verspoor, M Cognitive Exploration of Language and Linguistics. – Amsterdam: John Benjamins, 1998. – 271 p.*
16. *Sapir A. Linguistics. – Oxford and New York: Basil Blackwell, 1993.*
17. *Nida E. Componential Analysis of Meaning: An Introduction to Semantic Structures. – The Hague, 1975.*

Питання для самоконтролю / підсумкового контролю

1. Визначте місце порівняльної лексикології в системі мовознавчих наук.
2. Дайте визначення та опишіть основні методи структурного дослідження лексики української та англійської мов.
3. Схарактеризуйте морфемну будову англійських й українських слів.
4. Дайте стислу порівняльну характеристику деривації в українській та англійській мовах.
5. Дайте стислу характеристику синтаксичного словотвору в українській та англійській мовах.
6. Схарактеризуйте основні моделі конверсійного словотвору в українській та англійській мовах.
7. Порівняйте скорочення та акроніми в англійській та українській мовах.
8. Стисло проаналізуйте особливості стратифікації словникового складу української й англійської мов (за хронологічним, функціональним та територіальним критеріями).
9. Проаналізуйте особливості диференціації лексики англійської та української мов за територіальним критерієм. Опишіть проблематику національних варіантів англійської мови.
10. Опишіть основні принципи стратифікації словникового фонду.
11. Проаналізуйте стратифікацію словникового складу сучасної англійської та української мов за хронологічним критерієм.
12. Дайте стислу характеристику стратифікації словникового складу сучасної англійської та української мов за функціональним критерієм.
13. Опишіть особливості та риси термінологічної лексики у порівнюваних мовах.
14. Опишіть явище омонімії на прикладі англійської та української мов.
15. Дайте стислу характеристику етимологічного складу української та англійської мов.
16. Схарактеризуйте проблему «хибних друзів перекладача», окресліть їхню типологію та особливості.
17. Розкажіть про парадигматичні відношення (синоніми, антоніми) в англійській та українській мовах.
18. Порівняйте фразеологічні особливості англійської та української мов, детально схарактеризуйте типологію фразеологізмів.
19. Дайте етимологічну характеристику словникового складу сучасної англійської та української мов.

Модульна контрольна робота

Методичні вказівки. Під час підготовки до контрольної роботи необхідно повторити вивчені визначення та класифікації явищ і процесів мови, їх правильне написання, а також підготувати власні приклади основних лексико-граматичних феноменів мови.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

<i>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</i>	бакалавр
<i>Галузь знань:</i>	0203 Гуманітарні науки
<i>Напрямок підготовки:</i>	6.020303 Філологія (Переклад)
<i>Навчальна дисципліна:</i>	Зіставна лексикологія англійської та української мов

Модульна контрольна робота 1

Варіант 1

1. Визначте місце порівняльної лексикології в системі мовознавчих наук.
2. Дайте стисло характеристику синтаксичного словотвору в українській та англійській мовах.

Варіант 2

1. Схарактеризуйте морфемну будову англійських й українських слів.
2. Порівняйте скорочення та акроніми в англійській та українській мовах..

Варіант 3

1. Дайте визначення та опишіть основні методи структурного дослідження лексики української та англійської мов.
2. Дайте стисло порівняльну характеристику деривації в українській та англійській мовах

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

<i>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</i>	бакалавр
<i>Галузь знань:</i>	0203 Гуманітарні науки
<i>Напрямок підготовки:</i>	6.020303 Філологія (Переклад)
<i>Навчальна дисципліна:</i>	Зіставна лексикологія англійської та української мов

Модульна контрольна робота 2

Варіант 1

1. Стисло проаналізуйте особливості стратифікації словникового складу української й англійської мов (за хронологічним, функціональним та територіальним критеріями).
2. Опишіть явище омонімії на прикладі англійської та української мов.

Варіант 2

1. Схарактеризуйте проблему «хибних друзів перекладача», окресліть їхню типологію та особливості.
2. Розкажіть про парадигматичні відношення (синоніми, антоніми) в англійській та українській мовах.

Варіант 3

1. Дайте стислу характеристику етимологічного складу української та англійської мов.
2. Проаналізуйте особливості диференціації лексики англійської та української мов за територіальним критерієм. Опишіть проблематику національних варіантів англійської мови.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

На самостійне вивчення винесено такі теоретичні питання:

1. Методи дослідження словникового складу мови.
2. Організація лексичного складу мови. Лексикографія. Типи словників.
3. Термінологічна лексика та її риси.
4. Традиційне й новітнє у вивченні мотивації слова. Когнітивно-ономасіологічний аспект.
5. Омонімія. Класифікація омонімів.
6. Інтернаціональна лексика.

Зразки практичних завдань для самостійної роботи та індивідуальних навчально-дослідницьких завдань

Завдання 1.1. Проведіть зіставний аналіз тексту 1А і тексту 1В з урахуванням лексичних особливостей порівнюваних мов:

1а.

UKRAINIANS ACCUSE RUSSIA OVER TRADE

Ukrainian politicians and businesses have accused Russia of increasing customs checks on their exports.

Hundreds of cargo carriages and trucks were stuck at the border between the two countries on Thursday, Ukrainian media reported.

The move has been perceived as Russian retaliation for Ukraine's attempt to integrate further with the EU.

Ukraine has refused plans to join a customs union proposed by Russia for former members of the Soviet Union.

Russia's restrictions on Ukrainian products signal a further worsening of relations between the two countries, the BBC's David Stern reports from Kiev.

Last month, Moscow banned imports from one of Ukraine's main confectionary makers, Roshen, citing various production violations.

Ukrainian Prime Minister Mykola Azarov said there had been "certain difficulties" in cross-border trade linked to the formation of the Moscow-led Customs Union.

But he also played down this latest disagreement, and asked Ukraine's media not to overstate the situation's seriousness.

However, Ukrainian opposition leader Arseniy Yatsenyuk said the dispute had reached a "threatening scale", AP reports.

The country's largest steelmaker, Metinvest, is among the companies saying their operations have been disrupted.

Russian gas supplies to Ukraine have been another source of disagreement between the two countries.

In February the Ukrainian government rejected a \$7bn (£4.5bn; 5.1bn euros) bill from Russia's Gazprom for unused gas it was contracted to buy last year.

A long-running dispute between the two neighbours over energy supplies appeared to have been resolved by an agreement in 2009, but Ukraine has since complained that an exorbitant price was fixed.

1b.

РОСІЯ ПРОПУСКАЄ УКРАЇНСЬКИЙ ЕКСПОРТ У "ШТАТНОМУ РЕЖИМІ"

Федеральна митна служба Росії повідомила Україну про повернення до "штатного режиму" розмитнення українських товарів, кажуть в українському уряді.

"19 серпня відбулися переговори між керівництвом Міністерства доходів та зборів України та Федеральною митною службою Росії щодо врегулювання питань, пов'язаних із митним оформленням поставок українських товарів на російський ринок. Під час переговорів російська сторона запевнила, що станом на сьогодні додаткові процедури митного контролю щодо українських товарів не застосовуються, товари українських виробників перетинають російську митницю у штатному режимі. Гострота проблемної ситуації знята", - повідомили у міністерстві доходів та зборів, до складу якої входить і Митна служба України.

Про те, що "Росія фактично перекрыла весь український імпорт", 14 серпня заявила Федерація роботодавців України (ФРУ), яку очолює один із найбагатших українських бізнесменів Дмитро Фірташ.

У поширеній об'єднанням заяві йдеться про те, що проблеми на українсько-російській митниці почалися ще у 20-х числах липня.

А вже 14 серпня, згідно із повідомленням ФРУ, "до профілю ризику системи управління ризиками Федеральної митної служби РФ до перших чотирьох десятків підприємств, які туди потрапили у липні цього року, були додані всі без винятку українські експортери".

На практиці, як пояснили у ФРУ, це означає, що всі транспортні засоби, які перевозять українську продукцію, на митному кордоні проходять

посилена перевірку, включно із вивантаженням, зважуванням, взяттям зразків продукції на експертизу.

Утім, оцінки ситуації іншими об'єднаннями підприємців та окремими підприємствами були дещо м'якшими, - вони переважно повідомляли про посилення процедури контролю на митниці, але про всяк випадок припиняли відвантаження продукції "до розв'язання ситуації".

Проте преса однозначно розцінила останні події на українсько-російському кордоні як Кладнути"торговельну війну".

16 серпня до Москви прибула українська делегація на чолі із віце-прем'єром Юрієм Бойком, який також тривалий час очолює українську сторону під час газових переговорів із Росією.

Російський уряд заявив, що не ухвалював жодних рішень щодо зміни порядку пропуску українських товарів через кордон, проте у Митній службі утримувалися від пояснень ситуації.

Завдання 1.2. Проведіть зіставний аналіз тексту 2А і тексту 2В з урахуванням лексичних особливостей порівнюваних мов:

2а.

SYRIA TO ALLOW UN TO INSPECT 'CHEMICAL WEAPONS' SITE

The Syrian government has agreed to allow UN inspectors to investigate allegations of a suspected chemical weapon attack near Damascus.

The team is to begin work on Monday. Activists say Syrian forces killed more than 300 people in several suburbs east and west of the capital on Wednesday.

UK Foreign Secretary William Hague warned that evidence could have been tampered with, degraded or destroyed in the five days since the attack.

Syria has blamed "terrorists".

State media reported that chemical agents were found in tunnels used by rebel fighters, and also that soldiers suffered "suffocation" in fighting around the suburb of Jobar.

State TV is meanwhile reporting that the governor of the central district of Hama, Anas Abdul-Razzaq Naem, has been killed in a car bomb attack.

The Syrian foreign ministry statement broadcast on state television said an agreement to allow UN chemical weapons experts to "investigate allegations of

chemical weapons use in Damascus province" had been concluded on Sunday with the UN's disarmament chief, Angela Kane.

The agreement was "effective immediately", the statement added.

A spokesperson for UN Secretary General Ban Ki-moon subsequently announced that the inspectors were "preparing to conduct on-site fact-finding activities", starting on Monday. A ceasefire will be observed at the affected locations, the statement said.

2b.

СИРІЯ ПРОПУСТИТЬ ІНСПЕКТОРІВ ООН НА МІСЦЕ ХІМІЧНОЇ АТАКИ

Влада Сирії оголосила про згоду надати інспекторам ООН доступ до місця ймовірної хімічної атаки в передмістях Дамаска, де, за твердженнями сирійської опозиції, в середу загинули сотні людей.

Про рішення влади повідомило державне телебачення країни.

Незадовго до цього офіційний представник Білого дому сказав журналістам, що у влади США "практично не залишилося сумнівів" у тому, що хімічну зброю застосували урядові війська Башара Асада.

Інспектори ООН з хімічної зброї прибули до Сирії тиждень тому, щоби провести розслідування у трьох імовірних місцях використання отруйних речовин, у тому числі місті Хан аль-Ассал, де в березні загинули 26 людей.

Досі було незрозуміло, чи дозволить сирійська влада міжнародним інспекторам провести розслідування і в місці останньої ймовірної атаки.

Сирійський уряд відкинув звинувачення у використанні хімічної зброї як "нелогічні і сфабриковані" і звинуватив у цій атаці "терористів".

Завдання 1.3. *Проведіть зіставний аналіз тексту 3А і тексту 3В з урахуванням лексичних особливостей порівнюваних мов:*

3а.

12 UKRAINIAN PUBLIC FIGURES SEEK INTERNATIONAL HELP

Bogdan Danylyshyn: "A number of former and current functionaries have applied for political asylum in different European countries".

Former Ukrainian economy minister Bohdan Danylyshyn, who was granted political asylum in Czech Republic last year, stated in his Radio Svoboda interview, that 12 noted Ukrainian public personalities are seeking political asylum outside Ukraine.

He claims that Yuliya Tymoshenko's husband Oleksandr has asked for political asylum in Czech Republic mainly to minimize any extra influence on the

ex-prime minister. This would also provide a wider international support for his wife's release from prison.

Bohdan Danylyshyn, who held office of Minister of Economy in Tymoshenko's government and was consequently prosecuted over embezzlement, was granted political asylum in January 2011. Danylyshyn had been internationally wanted by the Interpol.

In January 2012 Czech Republic has granted Oleksandr Tymoshenko's plea for political asylum.

3b.

ДАНИЛИШИН ЗАЯВИВ, ЩО МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ ПОПРОСИЛИ ВЖЕ 12 УКРАЇНСЬКИХ ДІЯЧІВ

Колишній міністр економіки України Богдан Данилишин, отримавши рік тому політичний притулок у Чехії, повідомив, що 12 відомих українських діячів попросили міжнародного захисту. Про це він сказав в інтерв'ю Радіо Свобода.

"Наскільки я знаю, зараз у різних країнах Європи вже 12 осіб (громадян України – ред.), відомих колишніх і нинішніх, подали заявки на систему міжнародного захисту", – заявив Данилишин. За його словами, чоловік екс-прем'єра Юлії Тимошенко Олександр просив отримання політичного притулку в Чехії в першу чергу для того, щоб відкинути зайвий вплив на колишнього прем'єр-міністра. "Ну і, звичайно, також для того, щоб забезпечити широку міжнародну підтримку для звільнення його дружини з в'язниці, де вона зараз перебуває", – заявив Данилишин.

Як повідомлялося, в січні 2011 року Чехія надала політпритулок колишньому міністру економіки в уряді Тимошенко Богдану Данилишину, проти якого в Україні було порушено кримінальну справу про завдання матеріальних збитків державі. Данилишина було оголошено у міжнародний розшук по лінії Інтерполу. У січні цього року Чехія надала політичний притулок Олександрю Тимошенкові.

Завдання 2. Перекладіть текст українською мовою з урахуванням лексичних особливостей порівнюваних мов. Проаналізуйте коректність транслітерації / транскрибування власних назв.

NATIONAL MUSIC AWARDS TO BE HELD IN KYIV

Who will be awarded the first ever Ukrainian Grammy analogue?

In **February** the arts and concert hall “**Ukrayina**” will host the first ever YUNA (Yearly Ukrainian National Awards) ceremony, celebrating 20 years of independent Ukraine’s music industry. The first awards ceremony will honour the artists’ personal achievement in the industry over that time span, further on the awards will be presented annually.

The special guests of the ceremony are Thomas Anders (‘Modern Talking’) Karl Frierson (‘De Phazz’) and Oceana who will première the full version of EURO-2012’s official song "Endless Summer".

Winners will be announced in 8 categories: Best Male Artist, Best Female Artist, Best Album, Best Group, Best Record / Song., Best Musical Composition, Best Lyrics, Best Music Video Production. Besides, the first ever YUNA for distinguished achievements in the field will go to Sophia Rotaru.

The nominations are:

Best Male Artist:

Viktor Pavlyk

Vitaliy Kozlovskiy

Ivan Dorn

Oleksandr Ponomariov.

Andriy Danylko had refused the nomination, since the satirical fictional character Verka Serdyuchka invented and performed by him, is “neither male, nor female artist”. Danylko expressed hopes that a special category to honour performances like that will appear in the future.

Best Female Artist:

Ani Lorak

Iryna Bilyk

Natalia Mogylevska

Sophia Rotaru

Taissia Povaliy

Best Group:

Braty (Brothers) Gadiukiny

Boom Box
VIA Gra
Vopli Vidopliassova
Okean Elzy
Tanok Na Maydani Kongo

Best Album:

“Shouldn’t have loved” by Braty (Brothers) Gadyukiny (1994)
“Musika” by Vopli Vidopliassova (1997)
“Model” by Okean Elzy (2001)
“Supersymmetry ” by Okean Elzy (2003)
“Poison. Love” by Iryna Bilyk (2004)
“Family business” by Boom Box (2006)

Best Record:

“Vesna” (Spring) by Vopli Vidopliassova
“Faine Misto Ternopil” (Fine City Ternopil) by Braty (Brothers) Gadyukiny
“Vakhtioram” (To Doorkeepers) by Boom Box
“Sneg” (Snow) by Iryna Bilyk
“Bez Boyu” (No Resistance) by Okean Elzy
“Vona” (She) by “Plach Ieremii” (“Jeremiah’s Lament”)
Dyki Tantsi (Wild Dances) by Ruslana

Best Musical Composition:

Iryna Bilyk
Konstatin Meladze
Oleh Skrypka
Ruslan Kvinta
Sviatoslav Vakarchuk

Best Lyrics:

Andriy Kuzmenko
Andriy Hlyvniuk
Diana Golde
Iryna Bilyk
Sviatoslav Vakarchuk
Yuriy Rybchynskyi

Best Music Video Direction / Production:

Alan Badoyev for Tina Karol's "Nochenka" (Night)
Alan Badoyev for Iryna Bilyk's "Sneg" (Snow)
Alan Badoyev for VIA Gra's "Potseluy" (Kiss)
Maksym Papernyk for Natalia Mogylevska's "Misiats" (Moon)
Maksym Papernyk for Iryna Bilyk's "A ya plyvu" (And so I sail)
Oleksandr Solokha for VV's "Vesna" (Spring)

Завдання 3. Перекладіть тексти англійською мовою з урахуванням лексичних особливостей порівнюваних мов.

3.1.

Багато хто запитував його, чи він, бува, не той Юрко Банзай. Ні, відповідав Юрко Банзай, посміхаючись. Ми навіть не родичі, – відразу ж випереджував наступне запитання.

Банзай учився на п'ятому курсі біофаку. Як одного з кращих студентів, його скерували на практику в один коледж, відгалуження від універу, на викладання біології у старших класах. Відверто кажучи, доти, доки Банзаю не сказали, як називається те місто, він навіть не підозрював про його існування. Мідні Буки.

Дуже далеко розташоване, їхати дві з половиною години, та ще й потягом, який зупиняється біля кожного стовпа, наче кобель спанієля.

Банзай переїхав у Мідні Буки в кінці серпня.

(Любка Дереш, «Культ»)

3.2.

«Сидить дід Свирид на колодках. Сидить, стружить верболозину.

— Як діла, дідусю? Драстуйте!

— Драсігуйте! Діла? Діла — нічого! Діла, як кажуть оці песиголовці, — гут!

— І по—німецькому, дідусю, навчились?

— Атож. У соприкосновенії з ворогом був, — от і навчився».

Дідусь розповідає, що од нього троє ворогів загинуло. Ось як це було.

Фашисти підходили до села, де залишилося лише кілька старих бабів, а дід Свирид був за річкою у партизанах. Він варив їм Їсти, кози пас. Одного разу дід пішов подивитись, що там фашисти роблять у нього в хаті. Човном перебрався через річку і «висадився десантом у себе ж таки в березі», «замаскувався і сидю, в хаті, бачу, світло горить, гомонять, чую, дехто співати зривається».

Дід Свирид вирішив почекати, поки вороги заснуть. Аж ось на ганок вийшло троє: двоє фашистів, а третій — Панько Нужник — староста, батько його колись крамничку в селі держав.

Усі троє пішли у хлів спати на сіні, бо в хаті було душно. Дід почув, що вони вже заснули, стали хропіти, узяв вила—трійчата і почав бити фашистів. Вони кричать:

— Вас іст дас?

А Нужник:

— О рятуйте! Хтось із землі з зенітки б'є!

Дід подумав: «Ага, ...сукини ви сини, уже мої вила вам за зенітку здаються, почекайте, ще не те буде».

(Остан Вишня, «Зенітка»)

3.3.

Індексція — встановлений актами законодавства України механізм підвищення грошових доходів громадян, що дає можливість частково або повністю відшкодувати їм подорожчання споживчих товарів і послуг. Індексція є частиною державної системи соціального захисту громадян, спрямованою на підтримання купівельної спроможності їхніх грошових доходів, особливо соціально вразливих верств населення — пенсіонерів, інвалідів, неповних і багатодітних сімей, а також молоді, яка навчається.

(Вікіпедія)

3.4

Прикладна лінгвістика є повноправним розділом мовознавства, спрямованим на розв'язання практичних завдань різних галузей науки й техніки, повсякденного життя людини, суспільства на підставі теоретичного доробку досліджень мови й мовлення.

Російський дослідник А. Баранов подає дефініцію прикладної лінгвістики як «діяльності по прикладанню наукових знань про устрій та функціонування мови в нелінгвістичних наукових дисциплінах і в різних сферах практичної діяльності людини, а також теоретичне осмислення такої діяльності» [2003, 7]. У цій дефініції прикладна лінгвістика отримує, на наш погляд, невиправдано широке розуміння, яке стосується першої частини тлумачення.

(О.О. Селіванова, «Сучасна лінгвістика. Напрями та проблеми»)

3.5

Youtube заблокував офіційний канал МВС

Аккаунт МВС не працює, при спробі зайти на нього з'являється напис: "Дія цього аккаунта призупинена через часті або грубі порушення правил спільноти та / або через скарги про порушення авторських прав".

Як повідомив заступник прес-секретаря МВС Іван Бабаєв, *Youtube* вже не вперше блокує канал МВС. Раніше він був заблокований після опублікування відео, на якому видно, як протестувальники намагаються зім'яти грейдером бійців внутрішніх військ.

Тепер, за словами Бабаєва, канал заблокували нібито після опублікування відео з двома російськими блогерами, які в нетверезому стані перебували в будівлі банку. Раніше блогери стверджували, що міліція їх побила і викрала.

Бабаєв заявив, що при блокуванні відомство звертається до *Youtube* і доступ до аккаунту відновлюють.

3.6

У соцмережі краще написати один пост за день, ніж 10, вважає експерт із комунікацій в інтернеті Максим Саваневський.

Повідомлення користувачів соціальних мереж усе частіше стають матеріалами на сайтах новин. Оксана Забужко дописи про Майдан уклала в книжку. Оперативна публіцистика переходить у блогосферу?

– Я не відносив би соцмережі до блогосфери. У блогах маєш перелік авторів, які тобі подобаються. А Facebook – про те, чим живуть друзі. І якщо їм подобається "Українська правда", то навіть коли ти її ненавидиш, вона все одно потрапляє тобі у стрічку.

На Заході блогосфера дозрівала у 2004–2008 роках. Виникли проекти, що спершу були блогами: TechCrunch, Mashable, The Huffington Post. Зараз кожен із цих ЗМІ коштує десятки мільйонів доларів. В Україну масовий інтернет прийшов пізніше, а блогосфера так і не визріла. У нас LiveJournal почав набирати популярності лише 2009-го.

Завдання 4. Перекладіть текст українською мовою з урахуванням лексичних особливостей порівнюваних мов. Зверніть особливу увагу на різноманітні словотвірні моделі та їхні відповідники в українській мові.

4.1

Far out in the uncharted backwaters of the unfashionable end of the western spiral arm of the Galaxy lies a small unregarded yellow sun. Orbiting this at a distance of roughly ninety-two million miles is an utterly insignificant little blue green planet whose ape-descended life forms are so amazingly primitive that they still think digital watches are a pretty neat idea.

This planet has – or rather had – a problem, which was this: most of the people on it were unhappy for pretty much of the time. Many solutions were suggested for this problem, but most of these were largely concerned with the movements of small green pieces of paper, which is odd because on the whole it wasn't the small green pieces of paper that were unhappy.

And so the problem remained; lots of the people were mean, and most of them were miserable, even the ones with digital watches.

(The HITCHHIKER'S GUIDE to the GALAXY by Douglas Adams)